

Tankar för dagen den 28 november 2018 av Lisbeth Gustafsson

Otåligheten går inte att ta miste på. Ett år efter metoo-uppropen är det många som frågar sig om det egentligen blev någon förändring. Är det tryggare på jobbet idag? Vågar vi berätta nu om ovälkomna närmanden - och blir det i så fall några konsekvenser? Jag tvivlar på det - i alla fall om jag lyssnar till kvinnor i min egen bekantskapskrets. Flera av mina vänner har funnits med i metoo-rörelsen. Det var ju sammanlagt sjuttio upprop förra året – bland skådespelare, läkare, journalister, politiker och många andra. Det upprop som kanske har berört mig allra mest är gruppen *Varde ljus*. Den uppstod i kyrkorna och har gett röst åt många kvinnor som har blivit utsatta för sexuella närmanden eller som i vissa fall, rena övergrepp. Det är kvinnor som till exempel arbetar som präster, musiker, ungdomsledare eller volontärer i församlingarna.

Jag minns en berättelse från uppropet för ett år sedan: Den handlar om en välutbildad kyrkomusiker som deltog i en församlingsfest i prästgården. Där hörde hon plötsligt kyrkoherden säga flera gånger att han aldrig hade sett så snygga lår på en kantor förut. Han till och med rörde hennes ben och föreslog att de skulle gå upp på övervåningen så han kunde få se om bröstet var lika välformade som låren.

Jag blir alldeles matt när jag fortsätter läsa berättelserna som strömmade in förra året. Alla dessa exempel på sexualisering av kvinnor i kyrkan och då inte minst i prästyrket. Som den unga kvinnan som hade förrättat en begravning av en äldre man och efteråt vid minnesstunden slog sig ned bredvid änkan för att ge lite stöd. Då kom svärsonen plötsligt och satte sig bredvid, lade armen om hennes midja och lät handen vila på hennes höft. Trots att hon värjde sig tydligt och visade med sitt kroppsspråk att han skulle ta bort handen flyttade han den inte. Istället fortsatte han att stirra på hennes bröst och sa att hans svärfar skulle ha uppskattat att en kvinna som hon begravde honom.

Riktigt smärtsamt är det att läsa om övergrepp som sker i tysta själavårdsrum, i sakristior bakom altaret eller i samvaron med ungdomar på konfirmandläger. När gränser överskrids i sådana miljöer där vi förväntas vara äkta, öppna och tillitsfulla mot varandra så sätter det mycket, mycket djupa spår. Det finns sådana berättelser i kyrkornas metoo-upprop som fortfarande väntar på att bli hörda och bekräftade för att kunna läkas.

Men förövarna då – överordnade arbetsledare, kyrkoherdar, eller kanske biskopar? Män som alltför ofta har ursäktats med ord som: "Ta det inte så allvarligt, han menar ju inget illa". Hur kommer de att behandlas i kyrkorna framöver? Nu på söndag är det Första advent med kyrkans stora budskap om nåd, försoning och förlåtelse. Jag måste erkänna att jag ber en stilla bön för att inte evangeliet ska missbrukas på söndag. Förlåta betyder inte att förtiga eller att overse med övergrepp och missförhållanden som pågår. Det vore ju tvärtom en dubbel bestraffning av den som är utsatt. Just därför tror jag att sanningen är det viktigaste nu. Att det är sanningen som gör oss fria.